

ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Актуальність дослідження. У сучасній соціальній філософії особливої ваги набуває знання, що тематизується у межах філософії економіки. Актуалізація методологічної ролі філософсько-економічних досліджень сьогодні визначається тим, що розвиток українського суспільства, в умовах формування глобальної економічної системи, вимагає соціальної модернізації. **Метою дослідження** є вивчення основних формувальних стратегій соціального управління. **Завданням дослідження:** дослідити стратегію соціального управління; проаналізувати формування стратегій соціального управління; дослідити взаємозв'язок між філософією і економікою. **Об'єкт дослідження:** Філософія економіки як специфічна тема соціального управління. **Предмет дослідження:** філософія економіки. Філософія вивчає принципи реальності і пізнання, буття людини, відносини людини і світу, ставлення людини до природи, суспільства та духовного життя у всіх його основних проявах. Економічне вчення – система упорядкованих та пов'язаних між собою економічних поглядів і думок, в яких знаходить своє концентроване логіко-понятійне відображення історичний процес пізнання економічних явищ та процесів [1]. Незважаючи на їхні різні значення вони пов'язані між собою. Філософські вчення впливають на формування і розвиток економічних вчень. Історичний розвиток економіки як науки поділено на 4 етапи : етап до наукового розвитку – до вісімнадцятого століття, етап зародження економічної науки – 1750-1870 рр., етап відкриття і розробки основних теоретичних принципів – 1870-1930 рр., етап сучасних теоретичних досліджень і розробок – після 1930 рр. Філософія економіки як окрема наука з власним змістом, функцією і сутністю є актуальним напрямком для соціальних досліджень. Основні сучасні концепції філософсько-економічної галузі соціальних досліджень ґрунтовно представлені в контексті таких провідних соціально-філософських напрямків, як неолібералізм, концепція постіндустріального суспільства, філософія глобальних проблем та комунікативна парадигма філософування [2]. Здебільшого, проблемною зоною досліджень в концепції постіндустріального суспільства є соціально-практичний та науково-теоретичний потенціал постіндустріальної економіки. Дослідниками постіндустріального суспільства є Д. Белла, М. Кастельса, Е. Тоффлера, В. Інземцева та інші видатні представники філософської думки другої половини ХХ ст. Російський дослідник В. Інземцев наголошує, що для сучасних варіантів постіндустріального господарства є характерним якісно новий лімітуючий фактор виробництва. Зрідка таким фактором вважають інформацію, але, з точки зору В. Інземцева, це не зовсім правильно, оскільки, «інформація не може бути застосованою, не будучи усвідомленою». Інформація має модифікуватися в знання. Ю. Габермас є прихильником економічного лібералізму. Він вважає що соціальною передумовою формування сфери громадянської відкритості є «тенденційно лібералізований ринок, що перетворює рух у сфері суспільного відтворення, де це можливо, на справу стосунків між приватними особами і тільки так доводить до завершення приватизування громадянського суспільства» і, відповідно, громадянське суспільство є, як підприємницький загал [3]. На сьогодні економічний лібералізм, що став підґрунтям індивідуальної економічної свободи в процесі формування соціально-економічних систем, зазнав і скептичного ставлення до себе. І. Валлерстайн зазначає, що сучасний неолібералізм як ідеологічна стратегія економіки та стратегія соціального управління і розвитку «була спрямована на зняття обмежень з ринку, і тим самим на відхід від перерозподільних механізмів держави загального добробуту» що, за своєю суттю, є відмовою від соціального підґрунтя національного розвитку суспільства. Тому, неможливо не погодитися з тим, що такий підхід до організації соціального розвитку цілком може бути визначений як рух назад соціальної політики, наслідки якого сьогодні чітко простежуються в контексті глобального процесу єдиної форми соціально-економічних систем. Економіка поєднує в собі загальні принципи ведення бізнесу та господарства, тобто як сфера визначення та формування ефективних стратегій отримання, розподілу, обміну і використання засобів соціально-економічної діяльності. Між бізнесом та господарством основна різниця полягає в суб'єкті управління, оскільки господарські галузі економічної системи підлягають державному регулюванню, а бізнес-структури здебільшого регулюванню з боку індивідуального суб'єкта господарської діяльності [4]. Філософію господарства та філософію бізнесу розглядають як різні парадигми економічного мислення. Взаємозалежні елементи економічної сфери життєдіяльності суспільства, де господарство є складовою бізнес-процесу, а бізнес виступає як частково самостійна частина господарської системи. Бізнес передбачає соціальну відповідальність підприємця як суб'єкта соціальної дії і являє собою сполучення різноманітних видів виробничої економічної діяльності. Сутність бізнесу - «поєднання двох цілей, одна з яких... спрямована на стимуляцію соціально-економічного прогресу, інша - на отримання прибутку». У межах бізнес-діяльності відбуваються відкриття у галузі господарювання, що відкриває можливості формування нових підходів до буття, які впливають на зміну уявлень про соціальну реальність та причинну зумовленість соціально-економічної діяльності. Причинність у такій відкритій системі, як бізнес, розуміється, насамперед, як самодетермінація. В такому разі у межах відкритих соціальних систем процес управління взаємодією суб'єктів економічної діяльності здійснюється через зміну станів економічного простору, а не через прямий вплив одних суб'єктів на інших. Економічне середовище має два типи соціального управління. Перший тип безпосереднє управління процесами і суб'єктами економічної діяльності, і другий - опосередковане управління через зміну характеристик економічного середовища. З нашої точки зору, перший із зазначених способів соціального управління є засадничим принципом господарської діяльності, а другий - більш характерний для філософії бізнесу. Для різних типів культури характерні різні варіанти пошуку стратегій. Як наслідок, безліч варіантів їх конструктивного сполучення є остаточною фактором у еволюції моделей економічного розвитку суспільства, а також методів та принципів соціальної модернізації, відповідно і різних маневрів соціального управління. **Висновок:** Отже, філософія економіки в такому контексті постає як основа формування певного соціального порядку, що є основою соціальної діяльності економічного суб'єкта як у сфері господарства, так і у сфері бізнесу, створюючи їх системну єдність, що, на наш погляд, дає можливість за допомогою таких засобів формувати принципово нові бачення і якісно нові стратегії та концепції соціального управління. Таким чином, саме філософія економіки як основа формування стратегій соціального управління постає як засіб формування максимально ефективних стратегій соціально-економічного розвитку, набуваючи у такий спосіб дійсно вирішального значення в процесі формування економічного світогляду. Такий методологічний вимір філософсько-економічного знання набуває особливого значення при визначенні найважливіших чинників та орієнтирів соціально-економічного розвитку і формуванні їх за допомогою стратегії розвитку національної економічної системи в контексті соціально-економічного самовизначення у світових соціальних процесах. Це особливо важливо в контексті пошуку самостійного шляху соціально-економічного розвитку в межах глобалізаційних процесів, якого все ще потребує сучасне українське суспільство [5].

Список використаних джерел

1. Вікіпедія URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Велика Українська Енциклопедія URL: <https://cutt.ly/mgsPHqa>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність. – К.: Знання, 2006. 431 с. Учебные материалы URL: https://works.doklad.ru/view/rmG_2DJul8I.html